

синтезу окремих антропологічних концепцій в єдину повноцінну філософську антропологічну систему знань, ідей та поглядів.

Для довершеності антропоцентричної концепції не вистачало її ціннісної орієнтації. Тобто, людиномірність формувала свосвідні вектори, яким не вистачало спрямованості. Саме аксіологічний складник посткласичної науки довершив формування антропоцентризму як самодостатньої філософської ідеї.

Отже, відмінність вивчення людини в період некласичної філософії полягала в тому, що проблема загострювалася саме на людині. Відбувається науково обґрунтований перехід від онтологічних побудов філософських систем до процесу відкритої антропологізації філософії. Несоднозначним у цьому контексті залишалося питання антропоцентризму, передовсім його значення в тогочасній методології філософії та науки. Некласична філософія не заперечувала людиноцентричне філософське вчення, оскільки людина розглядалася як центральна проблема, навколо якої формується решта аспектів буття.

Наукова картина світу змінюється не тому, що світ стає іншим, а тому, що вчений починає дивитися на нього інакше. Відбулися кардинальні зрушення в методологічних координатах некласичного природознавства, що зумовили становлення нового розуміння природи. Важливим у цьому контексті був перехід від класичної абсолютності до некласичної відносності.

Служька А.Я.

РЕЛІГІЙНИЙ ЧИННИК У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

*Кафедра психології та філософії
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Фундаментальним фактором виникнення в Україні громадянської релігії, крім партнерської моделі державно-релігійних відносин в полірелігійному і поліконфесійному суспільстві, є громадянське суспільство, невід'ємною складовою якого виступає інституалізована релігійна система суспільства.

Більшість учених поділяють думку про те, що громадянське суспільство, церква і держава функціонують на засадах взаємної доповнювальності. «Більше того, їх функціонування одне без одного практично неможливе і не може тривати довго церква не здатна задовольнити потреби населення без ініціуючої, нормативної та контролюючої функції держави. З іншого боку, будь-які спроби державної підсистеми перебрати на себе функції церкви виявляються неефективними».

Згідно з результатами соціологічних досліджень 1992-2013 рр., переважна більшість (74%) українських громадян упевнені в тому, що «Церква завжди має ставати на бік людей і боронити їх від свавілля влади». Загалом, за показником довіри Церква протягом всієї доби Незалежності стабільно утримує першу позицію серед суспільних і політичних інститутів. Як і під час усіх попередніх опитувань, сьогодні більшість громадян засвідчили ту чи іншу міру довіри до Церкви. Наразі її висловили в середньому 66% опитаних: від 88% жителів Заходу до 53% жителів Сходу України.

Слід звернути увагу на те, що роль релігійних організацій у формуванні українського громадянського суспільства була не завжди позитивною. Надмірне проникнення церкви у політику призвело до відсутності чітких соціальних програм у окремих конфесій, загострює необхідність вироблення ними чітких соціальних доктрин. Негативно впливає на громадянське суспільство міжконфесійна боротьба, особливо у православному середовищі, поглиблюючи соціально-політичні, етно-конфесійні й соціокультурні суперечності українського суспільства.

Громадянська релігія в Україні не є спонтанним явищем, породженим першим, або другим Майданом. Вона є закономірним підсумком посттоталітарного транзитного розвитку держави, релігії та суспільства, який втілюється у автентичну національну модель взаємин у трикутнику «держава-громадянське суспільство-релігійні організації». Як державно-конфесійні відносини, так і взаємини релігійних організацій та суспільства стали фундаментом формування громадянської релігії. В цьому є унікальність української моделі державно-конфесійно-суспільних відносин для пострадянських країн, яка в кризові для українського суспільства часи дозволила проявитися феномену громадянської релігії, яка природно сформувалася в державі за роки незалежності.

Тимофієва М. П.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ КОНЦЕПЦІЙ ВНУТРІШНЬООСОБИСТІСНОГО КОНФЛІКТУ

*Кафедра психології та філософії
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Актуальність дослідження природи внутрішньоособистісних конфліктів обумовлюється необхідністю розуміння психологічних змін у процесі розвитку особистості та виникненням психологічних проблем у студентської молоді. Невідповідності внутрішніх очікувань людини і зовнішніх можливостей, конфліктність і несумісність складових «Я-концепції», проблеми самовираження та самореалізації в суспільстві, складності професійного становлення, формування ідентичності в юнацькому віці обумовили вибір нашого дослідження.